

Народна банка Србије

СЕКТОР ЗА ЕКОНОМСКА ИСТРАЖИВАЊА И СТАТИСТИКУ

ТРЕНДОВИ У КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ

Друго тромесечје 2025. године

Београд, август 2025.

Уводна напомена

Извештај *Трендови у кредитној активности* објављује се ради што бољег разумевања ситуације на домаћем кредитном тржишту. У њему се детаљно разматрају кретање кредитне активности, цена задуживања привреде и становништва, као и услови на кредитном тржишту на основу фактора који одређују понуду и тражњу за кредитима.

Кредитни агрегати представљају квантификацију кретања на овом тржишту и израчунавају се на основу статистике биланса стања банкарског сектора, која обезбеђује податке о стању потраживања домаћих банака по основу кредита. Ако се узме у обзир релативно високо учешће девизно индексираних кредита у кредитном портфолију, прираст и стопе раста кредита израчунавају се по искључењу ефекта промене курса динара према осталим валутама заступљеним у кредитном портфолију.

У извештају се користе и резултати анкете о кредитној активности банака, коју Народна банка Србије спроводи од почетка 2014. године. Учешће банака у анкети је добровољно. Захваљујући анкети, знатно је унапређено сагледавање ситуације на домаћем кредитном тржишту, јер пружа увид у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама на страни понуде кредита, као и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Користе се и резултати анкете коју је Европска инвестициона банка развила у контексту Бечке иницијативе 2, која прати процес смањења изложености међународних банкарских групација и пратећих ограничења кредитне активности. Анкета се спроводи од октобра 2012, два пута годишње, и прати супсидијаре међународних банкарских групација у земљама средње и југоисточне Европе – њихове стратегије, тржишне услове и очекивања. Циљ анкете је сагледавање ефеката понуде и тражње на кредитну активност, као и утицаја домаћих и међународних фактора на услове понуде и тражње. Актива банака учесница ове анкете у просеку чини 50% укупне активе банака у региону.

СКРАЋЕНИЦЕ КОРИШЋЕНЕ У ОВОМ ИЗВЕШТАЈУ

БДП – бруто домаћи производ
ЕЦБ – Европска централна банка
млн – милион
млрд – милијарда
мг. – међугодишње
NPL – проблематични кредити
п.п. – процентни поен
Т – тромесечје

Не наводе се друге општепознате скраћенице.

Садржај

Резиме	6
I. Сектор привреде	8
1. Кредити привреди	8
2. Цена задуживања привреде	10
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности.....	11
II. Сектор становништва	12
1. Кредити становништву	12
2. Цена задуживања становништва	14
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности.....	15
Додатак: Ограничења каматних стопа	16
Методолошке напомене.....	17

Резиме

Кредитна активност према немонетарном сектору бележила је двоцифрене стопе међугодишњег раста током другог тромесечја, чему су допринели повољнији трошкови задуживања и ублажени кредитни стандарди. По искључењу ефекта промене девизног курса, **укупни домаћи кредити су у јуну забележили међугодишњи раст од 10,8%**. Тај раст је био вођен **кредитирањем становништва**, које је убрзало међугодишњи раст на 14,0%, и **кредитирањем привреде**, које је у јуну било за 7,1% више него пре годину дана.

Укупни домаћи пласмани банака немонетарном сектору (који, поред потраживања по основу кредита, обухватају и потраживања по основу улагања у хартије од вредности, камата и накнада, као и остала потраживања) остварили су сличан међугодишњи раст као кредити, који је у јуну износио 10,9%.

Кредити привреди, искључујући ефекат промене девизног курса, током другог тромесечја повећани су за 3,9%, или за 65,6 милијарди динара, пре свега под утицајем високе реализације у јуну. Раст кредита се у потпуности односио на задужење привредних друштава и био је вођен одобравањем кредита за ликвидност и обртна средства, за којим следе инвестициони кредити. Посматрано по делатностима, највише су се задуживала трговинска предузећа, за којима следе предузећа из прерађивачке индустрије, грађевинарства и пословања некретностима, док је једино смањено задужење предузећа из области саобраћаја. Већи део прираста у другом тромесечју (око 55%) односио се на кредите великим предузећима, што је утицало на то да учешће кредита одобрених сегменту микропредузећа, малих и средњих предузећа у укупним кредитима привреди буде смањено на 60,3% у јуну, док је њихов међугодишњи раст успорен на 9,0%.

Кредити становништву, без ефекта промене девизног курса, повећани су током другог тромесечја за 5,5% или 90,9 милијарди динара, што је највећи тромесечни прираст још од трећег

Укупни домаћи кредити бележили су двоцифрен м.г. раст у Т2

(м.г. стопе раста по програмском курсу, у %)

трмесечја 2008. године. Томе је допринела рекордна реализација готовинских кредита, за којом следи раст стамбених кредита, потпомогнут одобравањем кредита из државног програма стамбених кредита за младе. Раст кредита становништву подржан је ублаженим кредитним стандардима, нижим каматним стопама, промотивним понудама банака, али и растом зарада.

Посматрано на нивоу просека тромесечја, каматне стопе на динарске кредите и кредите у евро знаку додатно су смањене у другом тромесечју, под утицајем ефеката претходног попуштања монетарне политике Народне банке Србије и даљег смањења каматних стопа ЕЦБ-а. Просечна каматна стопа на динарске кредите становништву у другом тромесечју 2025. смањена је на 9,7% (са 10,0% у првом тромесечју), а на динарске кредите привреди на 6,5% (са 6,7%). Просечна каматна стопа на кредите у евро знаку снижена је и за становништво и за привреду на 4,9% у другом тромесечју, са 5,4% односно 5,3%, колико су ове стопе износиле у првом тромесечју.

Динаризација стања укупних пласмана привреди и становништву повећана је током другог тромесечја за 0,7 процентних поена, на 38,5% у јуну, чему је допринело **повећано динарско кредитирање**. При томе, степен

динаризації пласмана привреди повећан је на 22,0% у јуну (са 21,2% у марту), а степен динаризації пласмана становништву на 55,8% (са 55,5%). На раст динарских кредита привреди повољно утичу одредбе Одлуке о адекватности капитала банке, којима се приликом обрачуна показатеља адекватности капитала, почев од 2025. године, прописује обавеза банкама да умање капитал ако учешће девизно индексираних и девизних кредита и дужничких хартија од вредности у укупним кредитима нефинансијском и недржавном сектору одобрених након 1. јула 2023. увећаних за стање портфела дужничких хартија од вредности премаши одређени праг (71% у 2025).¹

Раст кредитне активности, уз очување квалитета aktive банака, утицао је на то да се **учешће проблематичних кредита у укупним кредитима током другог тромесечја задржи на**

мартовском минимуму од 2,3%. То је једна од потврда доброг финансијског здравља банкарског сектора, што је резултат снажног регулаторног оквира за банке и донетих мера макропруденцијалне политике, које су биле синхронизоване с мерама монетарне политике. Покривеност проблематичних кредита и даље је на високом нивоу – исправке вредности укупних кредита у јуну износиле су 112,4% бруто проблематичних кредита, док су исправке вредности проблематичних кредита биле на нивоу од 61,0% бруто проблематичних кредита.

Показатељ адекватности капитала на крају другог тромесечја износио је 21,3%, што указује на високу капитализованост (регулаторни минимум износи 8,0%) и отпорност банкарског сектора на екстерне и домаће ризике.

¹ Прописано је да се праг додатно смањује на 64% у 2026. и 57% у 2027. години, да би након тога износио 50%.

I. Сектор привреде

1. Кредити привреди

Мг. раст кредита привреди у јуну износио је 7,1%, по искључењу ефекта промене девизног курса, и незнатно је успорио у односу на март (7,4%). На раст кредитне активности утицали су повољни трошкови задуживања и ублажени кредитни стандарди, док је негативан утицај доспећа кредита из гарантних шема на стање кредита додатно ослабљен. Међутим, иако је у јуну 2025. остварен изражен раст кредита привреди, он је био нижи него у јуну 2024. (48,7 млрд динара наспрам 70,0 млрд динара), што је утицало да мг. раст кредита привреди успори. Кредити привреди чине 49,1% кредитних потраживања банака од немонетарног сектора и, посматрано у номиналном изразу, њихово стање у јуну је износило 1.767,6 млрд динара, а њихово учешће у БДП-у 17,8%, што је за 0,4 п.п. више него крајем марта.

Под утицајем пре свега високе реализације у јуну, кредити привреди су у Т2 повећани за 65,6 млрд динара, по искључењу ефекта промене девизног курса. Раст кредита се у потпуности односио на задужење привредних друштава (75,9 млрд динара), док су кредити јавним предузећима смањени (за 10,3 млрд динара). Посматрано по наменама, раст је био вођен одобравањем кредита за ликвидност и обртна средства (42,0 млрд динара), за којим следе инвестициони кредити (20,6 млрд динара). Повећано је и задужење по текућим рачунима, а после дужег времена бележи се и одобравање кредита за извоз, док су обавезе по кредитима за увоз смањене. Таква кретања су утицала на то да учешће кредита за ликвидност и обртна средства у укупним кредитима привреди буде повећано током Т2 за 0,6 п.п., на 47,9% у јуну, док је њихово стање било за 8,2% више него пре годину дана. Истовремено, учешће инвестиционих кредита смањено је за 0,4 п.п., на 42,1%, док је њихов мг. раст убрзан на 11,8% у јуну.

Посматрано по делатностима, током Т2 највише су се задуживала трговинска предузећа, за којима следе предузећа из прерађивачке индустрије, грађевинарства и пословања некретностима, док су пад задужења забележила само предузећа из области саобраћаја. Учесће дугорочних кредита у укупним кредитима привреди (кредита оригиналне рочности преко годину дана) смањено је на 81,9%

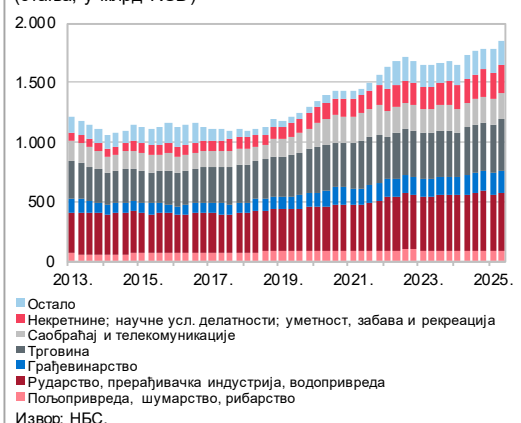
У Т2 остварен је релативно висок раст кредита привреди, при чему се око две петине односило на динарске кредите (прираст, у млрд RSD)

Кредити за инвестиције и обртна средства највише су допринели мг. расту кредита привреди и у Т2 (доприноси у п.п., искључен ефекат промене девизног курса)

Највећи део потраживања од привреде чине кредити прерађивачкој индустрији и трговини (стања, у млрд RSD)

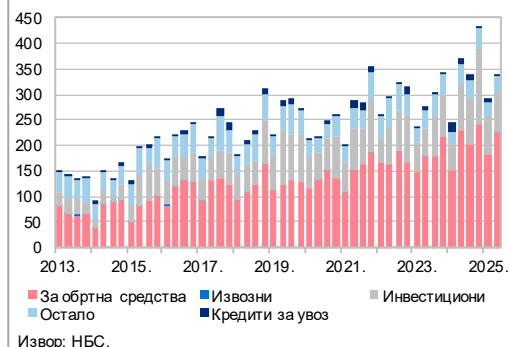
у јуну (са 82,9% у марту). Посматрано по величини предузећа, већи део прираста у Т2 (око 55%) односио се на кредите великим предузећима, што је утицало на то да учешће кредита одобрених сегменту микропредузећа, малих и средњих предузећа у укупним кредитима привреди буде смањено за 0,6 п.п., на 60,3% у јуну, док је њихов м.г. раст успорен на 9,0%.

Обим новоодобрених кредита привреди у Т2 износио је 341,8 млрд динара, што је за 7,7% мање него у истом периоду 2024. Најзаступљенији су и даље кредити за ликвидност и обртна средства, који су чинили две трећине новоодобрених кредита привреди, а више од половине (54%) користила су микропредузећа, мала и средња предузећа. На инвестиционе кредите односило се 22% нових кредита, а 72% тих кредита користила су микропредузећа, мала и средња предузећа.

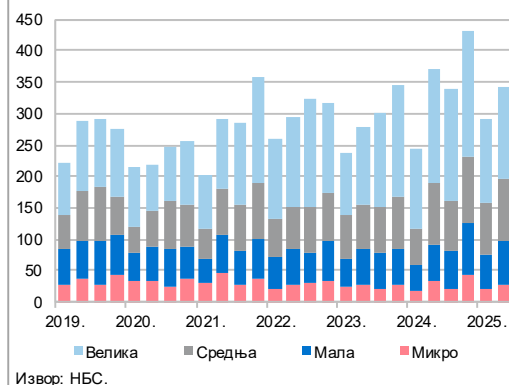
На динарске кредите односило се око две петине прираста кредита у Т2, што је допринело да **степен динаризације пласмана привреди** буде повећан за додатних 0,8 п.п. и да у јуну достигне 22,0%. На раст динаризације утицале су одредбе Одлуке о адекватности капитала банке, којима се приликом обрачуна показатеља адекватности капитала, почев од 2025. године, прописује обавеза банкама да умање капитал ако учешће девизно индексираних и девизних кредита и дужничких хартија од вредности у укупним кредитима нефинансијском и недржавном сектору одобрених након 1. јула 2023. увећаних за стање портфеља дужничких хартија од вредности премаши одређени праг (71% у 2025).² Учешће евроиндексираних пласмана и пласмана у еврима смањено је на 78,0% у јуну (са 78,7% у марту). У структури девизних и девизно индексираних кредита, у јуну се на кредите везане за *EURIBOR* односило готово 80% кредита, а у оквиру тога највише је било кредита везаних за тромесечни *EURIBOR*. Када је реч о динарским кредитима привреди, 23% је било везано за *BELIBOR*, претежно једномесечни и тромесечни *BELIBOR*.

Учешће *NPL* у укупним кредитима привреди благо је повећано током Т2 (за 0,1 п.п.), на 1,7% у јуну. Ако посматрамо само привредна друштва, учешће *NPL* у укупним кредитима такође је повећано за 0,1 п.п. и у јуну је износило 1,9%. Посматрано по делатностима привредних друштава, учешће *NPL* се у јуну кретало између 0,3% за сектор пословања некретностима и 4,0% за пољопривреду. Ниске вредности ових учешћа *NPL* показују да су мере економске подршке током и

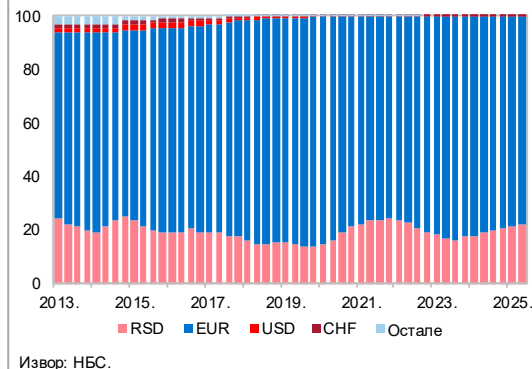
Кредити за обртна средства и инвестиције били су најзаступљенији и у Т2
(нов одобрени кредити, у млрд RSD)

Кредити микро, малим и средњим предузећима чинили су 43% нових кредита у Т2
(у млрд RSD)

Раст динарских кредита допринео је даљем расту динаризације пласмана у Т2
(валутна структура, у %)

² Прописано је да се праг додатно смањује – на 64% у 2026. и 57% у 2027. години, да би након тога износио 50%.

након пандемије биле адекватне и правовремене, те да је и по њиховом престанку одржан квалитет активе банака, као и да раст трошкова отплате постојећих кредита привреде током циклуса заостравања монетарних услова није за последицу имао већи раст *NPL*. У односу на јул 2015,³ тј. непосредно пре почетка примене Стратегије за решавање проблематичних кредита, учешће *NPL* у укупним кредитима привреди ниже је за 23,3 п.п.

2. Цена задуживања привреде

Посматрано на нивоу просека тромесечја, каматне стопе на динарске кредите и кредите у евро знаку додатно су смањене у Т2 под утицајем ефеката претходног попуштања монетарне политике Народне банке Србије и даљег смањења каматних стопа ЕЦБ-а. Пад каматних стопа започет је још крајем 2023. године услед очекивања банака да ће Народна банка Србије и ЕЦБ ускоро започети циклус ублажавања монетарне политике. Тај пад је интензиван у јуну 2024. године, када је ублажавање монетарне политике започето.

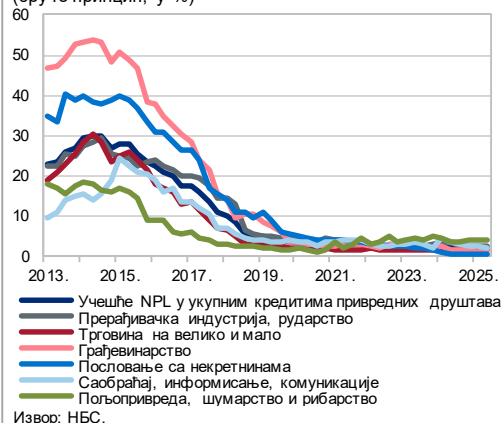
Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене динарске кредите привреди смањена је у Т2 за 0,2 п.п., на 6,5%.⁴ То смањење је било одређено смањењем каматних стопа на кредите за ликвидност и обртна средства (за 0,1 п.п., на 6,3%) и остале некатегорисане кредите (за 0,5 п.п., на 7,0%), док је каматна стопа на инвестиционе кредите (7,3%) била непромењена. Посматрано по величини предузећа, смањена је цена задуживања предузећа свих величина, при чему се просечна каматна стопа кретала од 6,0% за средња предузећа, преко 6,3% за мала и 6,5% за велика предузећа, до 7,9% за микропредузећа.

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене кредите привреди у еврима и евроиндексиране кредите смањена је у Т2 за 0,4 п.п., на 4,9%, уз смањење каматних стопа на кредите свих намена. Каматне стопе на кредите за ликвидност и обртна средства смањене су за 0,5 п.п., на 4,7%, на инвестиционе кредите за 0,1 п.п., на 5,4%, на кредите за увоз за 0,7 п.п., на 4,2% и на остале некатегорисане кредите за 0,4 п.п., на 5,0%. Посматрано по величини предузећа, смањена је цена задуживања предузећа

³ Важни фактори снажног пада *NPL* од 2016. и надаље били су успешно спровођење Стратегије за решавање проблематичних кредита и примена Одлуке о рачуноводственом отпису билансне активе банке. У складу са Стратегијом, Народна банка Србије донела је Акциони план (https://nbs.rs/sr_RS/scripts/showcontent/index.html?id=8661), усмерен на јачање капацитета банака за решавање *NPL* и допринос развоју тржишта *NPL*, чије су активности у потпуности спроведене, неке и пре рока.

⁴ Посматрано крајем периода, у Т2 је просечна пондерисана каматна стопа на динарске кредите привреди благо коригована навише (за 0,1 п.п.), на 6,4% у јуну.

Учешће *NPL* наставило је да бележи ниске вредности током Т2
(брuto принцип, у %)

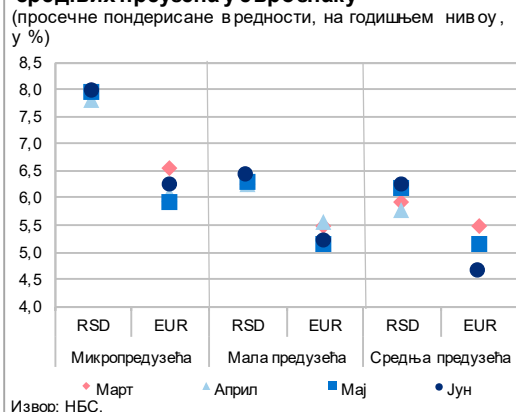

Привреда је наставила да се задужује по повољним каматним стопама у Т2*
(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.
** У еврима и евроиндексирани.

Током Т2 највише је смањена цена задуживања средњих преузећа у евро знаку
(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

свих величина, при чему се просечна каматна стопа кретала у распону од 4,6% за велика предузећа до 6,1% за микропредузећа.

3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности

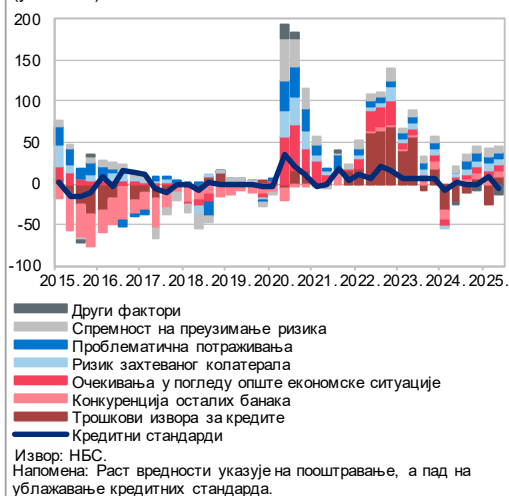
Резултати јулске анкете Народне банке Србије о кредитној активности банака показују да су банке у Т2 ублажиле стандарде за динарске кредите привреди, док су стандарди за девизно индексиране кредите поштрени. Иако је већина фактора деловала у смеру поштравања стандарда, поједине банке су оцениле да су посебне кампање ка клијентима и обезбеђење средстава из повољнијих извора (обухваћени у оквиру „других фактора“) деловали у смеру ублажавања, што је определило и **укупну оцену да су стандарди за привреду ублажени**. Слично ублажавање стандарда банке очекују и у Т3.

Током Т2 банке су додатно смањиле каматне марже и провизије и накнаде за предузећа свих величина, а поједине банке су продужиле и рочност кредита. С друге стране, додатно су поштрени захтеви у погледу колатерала уз смањење максималног износа кредита.

Банке су оцениле да је у Т2 **тражња привреде за динарским и за девизно индексираним кредитима готово подједнако повећана**, при чему је раст тражње био опредељен финансирањем обртних средстава, као и да је био израженији на сегменту малих и средњих предузећа. С друге стране, у супротном смеру деловали су интерно финансирање предузећа, те зајмови других банака и небанкарских институција. Банке очекују да се повећа тражња привреде за кредитима у Т3, чему треба да допринесе финансирање обртних средстава и инвестиција.

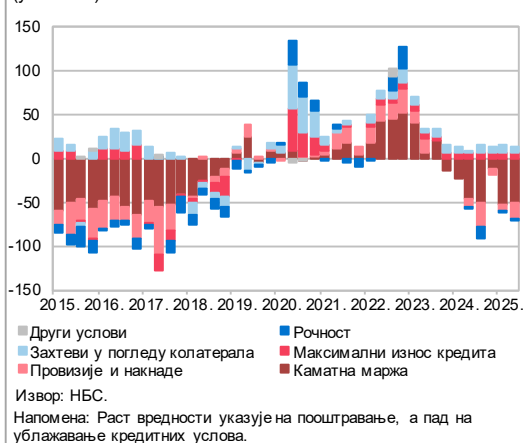
Посебне кампање ка клијентима и обезбеђење средстава из повољнијих извора определили су укупну оцену да су кредитни стандарди за привреду ублажени у Т2

(у нето %)

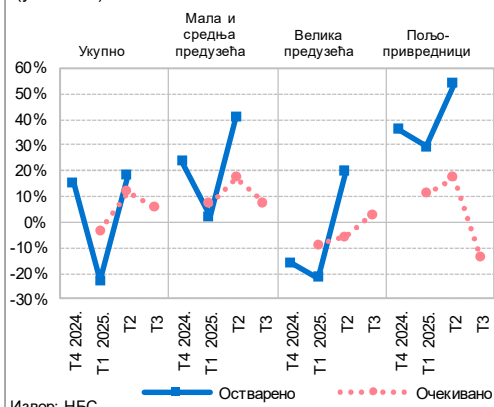
У Т2 смањене су каматне марже и провизије и накнаде, уз продужење рочности кредита

(у нето %)

Тражња предузећа расла је у Т2 изнад очекивања из претходне анкете

(у нето %)

II. Сектор становништва

1. Кредити становништву

Кредити становништву су наставили да убрзавају мг. раст током Т2, који је по искључењу ефекта промене девизног курса у јуну достигао **14,0%** (наспрам 11,6% у марту), захваљујући даљем ублажавању кредитних стандарда, расту тражње грађана за кредитима, као и повољнијим условима финансирања. Номинално посматрано, стање кредита становништву у јуну износило је 1.749,8 млрд динара, што чини 48,6% кредитних потраживања банака од немонетарног сектора. Учешће кредита становништву у БДП-у повећано је током Т2 за 0,7 п.п., на 17,6% у јуну.

Кредити становништву, без ефекта промене девизног курса, **повећани су током Т2 за 90,9 млрд динара**, што је највећи тромесечни прираст још од Т3 2008. године. Томе је допринела рекордна реализација готовинских кредита (46,8 млрд динара), за којом следи раст стамбених кредита (32,2 млрд динара), потпомогнут одобравањем кредита из државног програма стамбених кредита за младе, који су чинили две петине тог раста. Повећано је и задуживање грађана по потрошачким кредитима (2,4 млрд динара), кредитним картицама (1,0 млрд динара) и текућим рачунима (0,6 млрд динара). Раст кредита становништву подржан је ублаженим кредитним стандардима, нижим каматним стопама, промотивним понудама банака, али и растом зарада. Таква кретања су утицала на то да учешће готовинских кредита у укупним кредитима становништву у Т2 буде повећано за 0,3 п.п., на 46,7% у јуну. Следећи по заступљености су стамбени кредити, са учешћем од 38,2%, при чему ови кредити од априла бележе двоцифрен мг. раст, који је у јуну износио 12,6%. Заступљеност потрошачких кредита (2,0%), као и задужења по кредитним картицама (1,8%) и текућим рачунима (1,2%), у укупним кредитима становништву није промењена током Т2. Истовремено, у оквиру кредита одобрених предузетницима, стање кредита за ликвидност и обртна средства повећано је за 6,1 млрд динара, а инвестиционих кредита за 2,0 млрд динара.

Народна банка Србије продужила је ограничење каматних стопа на стамбене кредите и на 2025. годину, када ће ове стопе максимално износити 5%. Ограничене су и каматне стопе на готовинске и потрошачке кредите, на задужење по кредитним

Кредити становништву остварили су рекордан раст у Т2
(прираст, у млрд RSD)

Готовински и стамбени кредити су у Т2 највише допринесли мг. расту кредита становништву
(у п.п., искључен ефекат промене девизног курса)

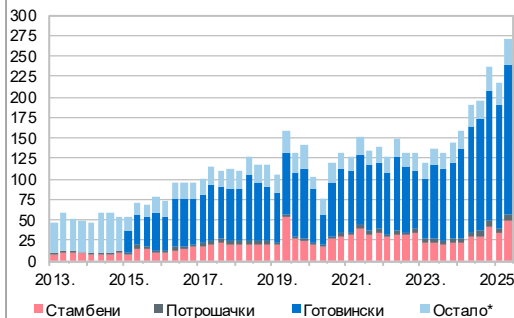

картицама и на прекорачења по текућем рачуну. Ограничење је прво било регулисано одлуком⁵ Народне банке Србије, а затим новим Законом о заштити корисника финансијских услуга,⁶ који је ступио на снагу средином марта.⁷ Стамбено кредитирање подржано је и ранијим изменама регулативе, при чему је од 2020. банкама трајно омогућено да одобре кредит за куповину прве стамбене непокретности у висини до 90% (уместо 80%) процене вредности непокретности којом је тај кредит обезбеђен. Изменама регулативе од децембра 2024. омогућено је спровођење државног програма стамбених кредита за младе, тако да учешће клијента при финансирању куповине непокретности из кредита може бити 1%, уз коришћење нижег пондера ризика (35%) на целокупну изложеност по основу стамбеног кредита који се одобрава у оквиру програма подршке државе младима за куповину прве стамбене непокретности. У погледу кредита осталих намена, од децембра 2022. трајно је омогућено реструктурирање готовинских, потрошачких и осталих ненаменских кредита без последица на капитал банке. Поред тога, трајање мере којом се омогућава одобравање потрошачких кредита до 90.000 динара по поједностављеној процедури продужено је до краја јуна ове године.

Обим новоодобрених кредита становништву у Т2 износио је 270,6 млрд динара и био је за 42,0% виши него у истом периоду 2024. захваљујући већем износу новоодобрених готовинских и стамбених кредита. Готовински кредити су били најзаступљенији и чинили су нешто више од две трећине нових кредита становништву, а за њима следе стамбени кредити, са учешћем од 18%.

Грађани су наставили да се претежно задужују у динарима (нешто више од три петине прираста кредита становништву у Т2 односило се на динарске кредите), што је утицало на то да **динаризација пласмана становништву**⁸ буде повећана за додатна 0,3 п.п., на 55,8% у јуну. Истовремено, учешће пласмана у еврима смањено је на 44,2% (са 44,4% у марту), док је учешће пласмана у швајцарским францима (0,1%) било непромењено. У структури девизних и девизно индексираних кредита становништву, 60% кредита везано је за *EURIBOR*, највише шестомесечни *EURIBOR*. Када је реч о стамбеним кредитима, приметна је тенденција раста учешћа кредита по

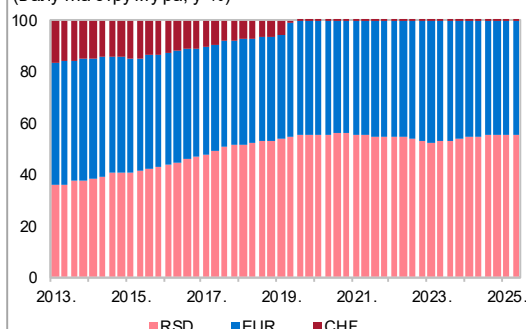
Готовински кредити чинили су највећи део новоодобрених кредита и у Т2
(новоодобрени кредити, у млрд RSD)

Извор: НБС.

* До децембра 2014. године у категорији „Остали кредити“ подразумевали су се готовински и остали кредити заједно.

Грађани су се претежно задуживали у динарима и у Т2, што је утицало да динаризација пласмана становништву достигне 55,8% у јуну
(вალутна структура, у %)

Извор: НБС.

⁵ Одлука о привременом ограничењу каматних стопа код уговора о кредиту закључених са корисником – физичким лицем, „Службени гласник РС”, 102/2024.

⁶ „Службени гласник РС”, бр. 19/2025.

⁷ За више детаља о ограничењу каматних стопа видети Извештај о инфлацији – мај 2025, Осврт 1.

⁸ Укључујући непрофитне институције и предузетнике.

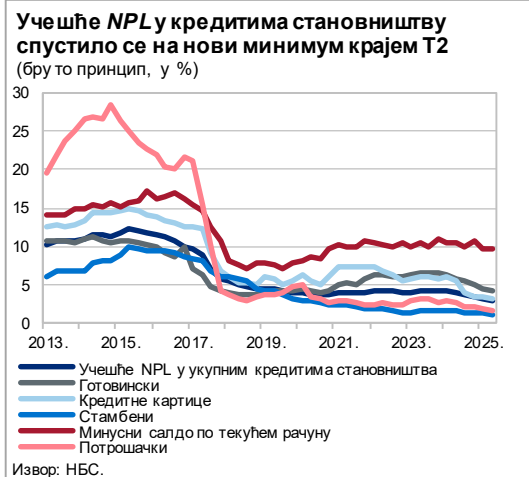
фиксним каматним стопама од почетка примене ограничења каматних стопа (од септембра 2023. године) – учешће кредита по фиксној каматној стопи повећано је са испод 20%, колико је износило у септембру 2023, на 37% у јуну ове године. У структури динарских кредита становништву, око 89% кредита одобрено је по фиксној каматној стопи, док су међу кредитима одобреним по варијабилним каматним стопама најзаступљенији они везани за тромесечни *BELIBOR*.

Учешће *NPL* у укупним кредитима становништву смањено је током Т2 за додатна 0,2 п.п. и у јуну је забележило нову најнижу вредност од 3,0%⁹. То учешће је смањено за готово све категорије кредита, при чему код стамбених кредита оно у јуну износи свега 1,2%. Показатељи *NPL*, који бележе најниже вредности, указују на то да су мере Народне банке Србије и Владе биле правовремене и да су допринеле томе да се избегну већи негативни ефекти криза с којима се суочавамо у протеклих пет година на кредитну способност грађана. У односу на период непосредно пре доношења Стратегије за решавање проблематичних кредита, учешће *NPL* у сектору становништва ниже је за 9,1 п.п.

2. Цена задуживања становништва

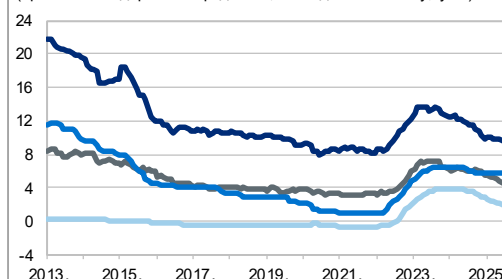
Претходно ублажавање монетарне политике Народне банке Србије и наставак смањења основних каматних стопа ЕЦБ-а одразили су се на даљи пад цена динарског задуживања и задуживања становништва у евро знаку у Т2. Поред тога, настављена је примена ограничења каматних стопа на стамбене кредите и друге кредите физичким лицима, међу којима су и готовински и потрошачки кредити. Увођење ограничења каматних стопа на готовинске и потрошачке кредите више има улогу заштите од наплате високих каматних стопа за поједине клијенте, с обзиром на то да се тренутно тржишне каматне стопе налазе испод ових ограничења.

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодobreне динарске кредите становништву смањена је у Т2 на 9,7%, са 10,0%, колико је износила у Т1. Пад просечне каматне стопе био је опредељен смањењем каматних стопа на готовинске кредите (за 0,3 п.п., на 9,8%), а смањене су и каматне стопе на стамбене кредите¹⁰ (за 1,0 п.п., на 9,3%). С друге стране, повећане су каматне стопе на потрошачке кредите (за 0,2 п.п.,

Кamate на кредите становништву додатно су смањене током Т2*

(просечне пондерисане вредности, на годишњем нивоу, у %)

* Искључени револвинг кредити, прекорачења по текућем рачуну и дуг по кредитним картицама.

** У еврима и евроиндексирани.

⁹ Укључује физичка лица, предузетнике и приватна домаћинства.

¹⁰ Кредити који се користе за адаптацију стамбеног простора и енергетску ефикасност и који су скупљи од кредита за куповину стамбене непокретности.

на 3,0%) и остале некатегорисане кредите (за 0,3 п.п., на 10,0%).

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене евроиндексиране кредите становништву смањена је на 4,9% у Т2 (са 5,4% у Т1), при чему су смањене каматне стопе на кредите готово свих намена. Најизраженији пад бележи каматна стопа на стамбене кредите (за 0,5 п.п., на 4,5%), а затим каматна стопа на остале некатегорисане кредите (за 0,4 п.п., на 6,5%) и на потрошачке кредите (за 0,3 п.п., на 5,6%). Једино је каматна стопа на готовинске кредите повећана (са 3,3% на 3,4%), али ти кредити имају веома мало учешће у структури кредита у евро знаку.

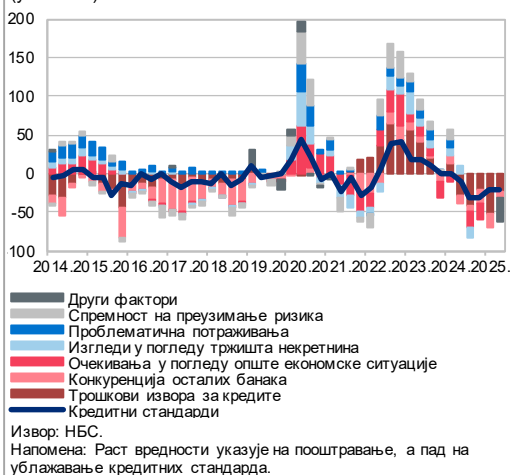
3. Оцена понуде и тражње за кредитима – на основу резултата анкете о кредитној активности

Према резултатима јулске анкете Народне банке Србије о кредитној активности, банке су у Т2 наставиле да ублажавају стандарде за кредите становништву, и то највише за девизно индексирани стамбене и потрошачке кредите, као и за динарске готовинске кредите и кредите за рефинансирање. На ублажавање стандарда за кредите становништву утицали су нижи трошкови извора финансирања и деловање конкуренције, а према појединим банкама томе је допринео и програм субвенционисаних стамбених кредита за младе. Исти фактори требало би да делују на додатно ублажавање стандарда у Т3.

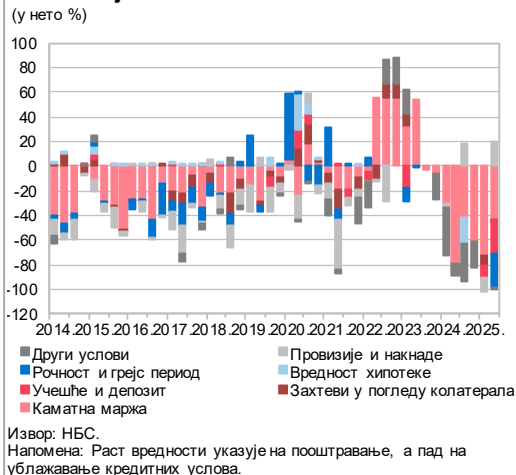
Према резултатима анкете, каматне марже су додатно смањене у Т2, готово подједнако за динарске и за девизно индексирани кредите. Ублажени су захтеви у погледу обавезног учешћа, а после дужег времена продужена је и рочност кредита. С друге стране, повећане су провизије и накнаде код динарских кредита, док услови који се односе на вредност хипотеке и захтевани колатерал нису мењани.

Становништво је повећало тражњу за кредитима у Т2, и то највише за девизно индексираним стамбеним кредитима, за којима следе динарски готовински кредити и кредити за рефинансирање, а раст тражње бележи се и за потрошачким кредитима. Према оцени банака, раст тражње је био опредељен потребама за рефинансирањем постојећих кредита, набавком трајних потрошних добара, куповином непокретности и растом зарада, а поједине банке навеле су и да је на повећану тражњу за кредитима утицало и ограничавање каматних стопа у складу са Законом о заштити корисника финансијских услуга. Банке очекују даљи раст тражње становништва за кредитима у Т3.

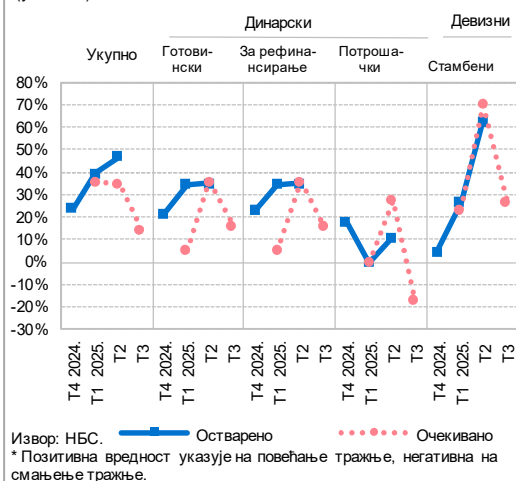
Нижи трошкови извора финансирања и већа конкуренција определили су ублажавање кредитних стандарда становништву у Т2 (у нето %)

Већина услова коришћења кредита била је повољнија током Т2 (у нето %)

Тражња грађана за кредитима повећана је у Т2 више од очекивања из претходне анкете (у нето %)

Додатак: Ограничења каматних стопа

Ограничења максималних номиналних каматних стопа

Период примене ограничења	Врста кредита	Основа за обрачун	Увећање
Од 2025.	Остале категорије кредита с променљивом каматном стопом	просечна пондерисана стопа на постојеће кредите	+1/4
2025.	Стамбени	5,00%	
2026–2027.	Стамбени с променљивом каматном стопом	просечна пондерисана стопа на постојеће кредите с променљивом каматном стопом	+1/5
	Стамбени с фиксном каматном стопом	просечна пондерисана стопа на нове кредите с фиксном каматном стопом	+1/5
Од 2028.	Стамбени с променљивом каматном стопом	просечна пондерисана стопа на постојеће кредите с променљивом каматном стопом	+1/4
	Стамбени с фиксном каматном стопом	просечна пондерисана стопа на нове кредите с фиксном каматном стопом	+1/4

Извор: НБС.

Тренутно важећа ограничења максималних износа номиналних каматних стопа*

	Стамбени кредити (променљива и фиксна каматна стопа)		Остали кредити (променљива каматна стопа)	
	RSD	EUR	RSD	EUR
Просечна пондерисана номинална каматна стопа на дан 31. марта 2025.	4,96%	4,92%	11,00%	5,57%
Максимална номинална каматна стопа	5,00%	5,00%	13,75%	6,96%

* Период на који се односи ограничење каматних стопа: од 1. јуна до 30. новембра 2025. године

Извор: НБС.

Претходно важећа ограничења максималних износа номиналних каматних стопа*

	Стамбени кредити (променљива и фиксна каматна стопа)		Остали кредити (променљива каматна стопа)	
	RSD	EUR	RSD	EUR
Просечна пондерисана номинална каматна стопа на дан 31. јануара 2025.	4,99%	4,93%	11,26%	5,58%
Максимална номинална каматна стопа	5,00%	5,00%	14,08%	6,98%

* Период на који се односило ограничење каматних стопа: до 31. маја 2025. године

Извор: НБС.

Методолошке напомене

- Кредити подразумевају потраживања банака по основу главнице кредита.
- Пласмани обухватају потраживања по основу кредита, камата и накнада, датих депозита, хартија од вредности и акција предузећа.
- Све врсте потраживања исказане су по бруто принципу, тј. нису умањене за исправке вредности.
- Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом подразумева се валутна клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
- При искључивању ефекта курса, обрачунато полази од оригиналне валутне структуре и по курсу динара према евр, америчком долару и швајцарском франку на дан 30. септембра 2024.
- Нови послови укључују све финансијске аранжмане (кредити и депозити) за које су услови уговорени први пут у току месеца о коме се извештава, као и све постојеће уговоре за које су нови услови поново уговорени (анексирани), уз активно учешће клијента.
- Користи се секторска класификација монетарне статистике. Сектор привреде обухвата јавна предузећа, привредна друштва и нефинансијски сектор у стечају, а сектор становништва – становништво, предузетнике, приватна домаћинства са запосленим лицима и регистроване пољопривредне произвођаче. Изузетно:
 - у новоодобреним кредитима, у сектор становништва укључене су непрофитне институције које пружају услуге становништву (у складу с методологијом ЕЦБ-а);
 - код проблематичних кредита, сектор привреде обухвата јавна предузећа и привредна друштва.
- Под појмом *проблематични кредити* подразумева се стање укупног преосталог дуга појединачног кредита (укључујући и износ доцње):
 - по основу кога је дужник у доцњи (на начин предвиђен одлуком којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке) дуже од 90 дана, или по основу плаћања камате или главнице;
 - по коме је камата у висини тромесечног износа (и виша) приписана дугу, капитализована, рефинансирана или је њено плаћање одложено;
 - по основу ког дужник касни мање од 90 дана, али је банка проценила да је способност дужника да отплати дуг погоршана и да је отплата дуга у пуном износу доведена у питање.